

SPECIMEN ACADEMICUM
DE
JUDICIORUM ANALYTICORUM ET SYN-
THETICORUM DISCRIMINE

VENIA AMPLISSIMÆ FACULTATIS PHILOSOPHICÆ

IN ACADEMIA IMPERIALI ABOËNSI

PUBLICÆ COMMITTIT CENSURÆ

MAG. JOHANNES MATTHIAS SUNDWALL

Philosophiae Theoreticæ Docens

RESPONDENTE

HENRICO TALLQUIST

Stipendiario Publico, Satacundensi

In Audit. Philosoph. die VIII Junii MDCCXXII.

horis ante meridiem solitis,

P. I.

ABOÆ, TYPIS FRENCKELLIANIS.

三

SPECIMEN ACADEMICUM
DE JUDICIORUM ANALYTICORUM ET SYN-
THETICORUM DISCRIMINE.

Die ursprüngliche Synthesis der Apperception ist eines der tiefsten Prinzipien für die speculative Entwicklung; sie enthält den Anfang zum wahrhaften Auffassen der Natur des Begriffs, und ist jener leeren Identität oder abstrakten Allgemeinheit, welche keine Synthesis in sich ist, vollkommen entgegengesetzt.

HEGEL.

Quemadmodum in Terræ centrum corpus, ita in Vitæ, Veritatem, quamvis sine mora trahatur animus humanus: quis tamen vulgo, exceptis Newtonis, in ipsam inquirit corporum attractivam vim, quis, si Kantios exceperis, quid sit id ipsum, Experiri, Vivere, sua sponte operæ pretium ducit querere? Itur, vivitur. Ut sublimioris Mechanicæ, ita Metaphysics spernuntur Leges. — Re-

A

cur-

currentis usque furcaque vix expellendæ Consuetudinis, quam alteram vere appellare solent naturam, fatigari nescia ichnographica quasi vi atque arte demum est effectum, ut, quæ (sit venia similitudini qualicunque, qua utimur, mathematicæ) in claro ac pellucido Absoluti & Mundi suprasensualis Solido exsplenduerant olim, veritates æternæ atque ideæ, jam in Experienciam obscuram Superficiem projectæ, uti imagines solæ atque representationes appareant sensuales; quo quidem cum re, cuius reddere se profitentur speciem, minime sunt congruæ atque adæquatæ; quemadmodum neque in chartam aliudve Plantum projecta objecta stereometrica his ipsis, neque eorundem partibus neque totis, respondent. Etenim Linea, quam altera majorem esse oportet, in Projectione sæpe est minor, superat quoque minor angulus majorem, & quod in universum Solidum esse oportet, est Planum. Reductio ad Archetypum ut in Mathesi, ita quoque in Philosophia est necessaria, quæ tamen in hac infinite difficulter est quam in illa. — Primo est commonendum Geometriæ Solidum (Spatium) esse jam in universum æque notum, ac Planum. In Philosophia vero initio omne deest id, quod cum Geometriæ comparavimus Solido. Deinde cum in Geometria a nobis conscientibus peracta sit projectio, perspicimus non solum desiderari reductionem, verum etiam quæ methodo sit eadem a nobis

a nobis peragenda. Experientiae totius quasi Pla-
num contra ejus est indolis, ut significationem ple-
niam atque sufficientem jam qua tale continere vi-
deatur idem, adeo ut in eo quietus acquiescere
sine spe & exspectatione meliorum possit homo.—
Expergesfacere, a Consuetudinis Morpheo alto so-
mno sopitos, mortalium animos frustra allaborant
vel ipsae vitae quietem interdum infestantes anti-
empiricæ antinomiaæ. Quam Experientiae pertina-
ciam tam firmiter sese tueri, mirum. Cum enim
fruatur homo non adeo brevi, uti vulgo lamen-
tantur, vita, neque hæc itaque careat opportunis
quoque suis sitibus, contemplationi sui ipsius sum-
mopere faventibus, cum suppetat porro cogitanti
præter felicitatem præsentia cernendi longa præte-
ritorum temporum maxime varia & dives experi-
entia, cumque, quod præcipue est notandum, Mens,
sua natura, habitet usque in se potestasque ita i-
psi data videatur apud semet ipsam familiarissime
omnium hospitandi; mirum certe est, mortales in
universum, contra quam ex his suspicari foret fas,
in ipsius vitae centro, Mente, adeo reperiri pere-
grinos, ut in omnibus aliis potius, quam in ipsa vita
vixisse sint censendi. At hæc est Consuetudinis
natura. Desuescimus revera vivere, eo ipso, quod
præjudicata, omnibus hominibus communi, opinione
credimus nos consuescere. Magnam hancce consue-
tudinis vim bene sensit Davides quoque Humius.

"So weit," ait, "gehet der Einfluss der Gewohnheit, dass sie in ihrem höchsten Grade nicht nur unsre Unwissenheit bedeckt, sondern auch sich unsren Blicken verbirgt; es scheint, als wäre es gar nicht Gewohnheit, eben weil sie es in dem höchsten Grade ist" a). Ex hacce consuetudine, universalitate ista subjectivæ illusionis, omnis demum apud Scepticorum Coryphaeum, Humum, pendet de objectivitate persuasio; quæ licet sit subjectiva, objectivæ tamen simulat speciem persuasionis. — Omnem negavit objectivam & philosophicam cognitionem. Causalitatis Principii, simul cum quo et stare et cadere censuit omnem objectivitatem, in primis in dubium vocavit necessitatem objectivam. Impugnaverant quoque jam ante eum validis rationibus eandem rem, sive necessarium causæ & effectus nexum, Aenesidemus Cretensis, Al Gazali, & Josephus Glanvill.

Istiusmodi jam argumentationes scepticæ, non facile suum cedent jus, maximique ponderis habebuntur, quamdiu, in qua re consistat philosophica cognition, non ad liquidum sit perductum. — Ratio, cur conscientia vulgaris non feliciter succedat in veritate & semet ipsa concipienda, est ea, ut sese jam uti

a) David Hume's Untersuchung üb. d. menschl. Verstand; übersetzt von M. W. G. Tennemann, Jena 1793. pag. 58.

uti absolute notam præsupponat & in ista præsuppositione perseveret b). Omnia quæ conscientia vulgaris ita conspicit, immo se ipsam, conspicit eadem sub specie objecti i. e. uti externum quid; Universalitas illa omnia extra se extendendi, cum sit hæc sola ipsius sphæra, efficit, ut ubique Immediata contemplari se credat, propeque se ibi versari sibi persuadeat, ubi longissime a se distat. At verum Immediatum, vel quod se-ipsum est, haud ita comprehendit conscientia, sed solis occupatur abstractionibus. Externa vi solum in omnia agit;

exter-

b) Das Bekannte überhaupt ist darum, weil es bekannt ist, nicht erkannt. Es ist die gewöhnlichste Selbsttäuschung wie Täuschung anderer, beym Erkennen etwas als bekannt voraus zu setzen, und es ebenso sich gefallen zu lassen; mit allen Hin- und Herreden kommt solches Wissen, ohne zu wissen wie ihm geschieht, nicht von der Stelle. Das Subjett und Objekt, u. s. f. Gott, Natur, der Verstand, die Sinnlichkeit u. s. f. werden unbesehen als bekannt und als etwas gültiges zu Grunde gelegt, und machen feste Punkte sowohl des Ausgangs als der Rückkehr aus. Die Bewegung geht zwischen ihnen, die unbewegt bleiben, hin und her, und somit nur auf ihrer Oberfläche vor. So besteht auch das Auffassen und Prüfen darin, zu sehen, ob jeder das von ihnen Gesagte auch in seiner Vorstellung findet, ob es ihm so scheint und bekannt ist oder nicht. Phænomenologie des Geistes, v. G. Wilh. Fr. Hegel, Bamberg und Würzburg 1807, pag 37. Vorrede.

externas & abstractas provocat ubique determinations. Licet veritatem non in abstractione, verum in divite & plena individualitate esse tam vehementer urgeat, nullum revera umquam percepit individuum conscientia vulgaris, qua talis. Credere tamen id se percipere, περτον ejus est ψευδος. Ratio est, quod non redegerit se actualiter ad id, quod potentialiter est, Sui-conscientiam. Impotens est suam absolutam præsentiam percipiendi. Difficultas hæcce conscientiæ se contemplandi, non quidem ex eo pendet, quod quasi a se nimis distet, sed ex eo, quod potentialiter sit nimis quasi i. e. absolute prope se i. e. sit Ipsum. Non est sui-conscientia Ipsum aliquod in universum, vel coram aliquo externo spectatore, nam ita esset abstractum, sed est Ipsius ipsum.

Actus ejus semet intuendi non est progressus ex uno ad alterum, sed infinitus regressus in se. Non progredi quodam modo potest; ita facta es-
set sui-conscientia aliud h. e. abstractum, non in-
tellectum, objectum. Nil potest præsupponere; in
productione consistit sui ipsius. Productio & id,
quod producitur, est idem. Intima sui est pene-
tratio. — Non est in Plano (ut jam ad eam, quam
initio adhibuimus, similitudinem, hoc referamus) τε
ειναι, sed in absoluto semet permeantis claræ cogita-
tionis Solido. Differt ita summopere conscientia
a sui-

a sui-conscientia. Hujus revera est conficere id, quod simulat illa, nimirum: intelligere. — Id quod ut antea perfectum supponitur, non potest intelligi, vel id quod per intellectum vel purum conceptum non ultimum productum sit, concipi ab intellectu numquam potest.

Cum jam initia veræ ejusmodi philosophicæ contemplationis dederit præcipue a Kantio factum inter Analytica & Synthetica Judicia discrimen & horum, multos pro re nata in lucem protrahens thesauros philosophicos, acuta expositio; nobis, Specimen edituris Academicum, operæ pretium est visum, nostras de Judiciorum Analyticorum & Syntheticorum Discrimine qualesunque publici juris facere Observaciones. — In re diffieili, impertiendæ nobis veniæ, Lector Benevole, rogamus obnixe, præbeas Te facilem. Ignoscant inter alia teretes atque latinæ aures nobis, desperatione melioris successus captis, barbara non uno loco utentibus latinitate.

§. I.

*Periculum exponendi Kantianam, in detegendo discrimine
Judiciorum Analyticorum & Syntheticorum, cogi-
tandi rationem.*

Experientiam explicare, Problema fuit quod præcipue sibi solvendum proposuit Kantius, Me-

ta-

taphysicæ proprie sic dictæ considerationem in posterum, propioribus in cognitione humana primum attactis rebus, prudens differens. — Præsumit uti notum Conceptum Experientiae sive objectivitatis. Etenim vel post vastationem, quam fecerat Scepticismus, remansit certe conceptus Experientiæ. Possibilitatem objectivitatis (quam quidem objectivitatem e debita Causalitatis Principii ad id, quod alioquin accidentale esset & fortuitum, applicatione penderre pro certo affirmavit Humius) negare non potuit acerrimus scepticus, licet ejusdem impugnaverit realitatem. Consentiebat enim primo conceptus causalitatis cum Principio Contradictionis, quo Principio indigebat quoque Humius, ne in semet ipsum perturbantem incideret Scepticismum, qui haud est character dubitationis Humianæ. Deinde non sensum suum subjectivum denegare potuit, qui imaginem certe provocavit objectivitatis atque experientiæ. Denique, id quod significet experientia vel ideo minime negare potuit, quod, quid negaretur, sciri suisset necesse h. e. rei negandæ notionem haberi. Urgebat solum absolutam incomprehensibilitatem objectivitatis, quam, quamvis subjectivæ illusioni adscribendam, continere se profitebatur Principium Causalitatis. — Dato jam conceptu objectivitatis uti sic dicto, ne a scepticis quidem negato, Facto conscientiæ, procedit Kantius ad conditiones, huicce conceptui respondentis realitatis,

tis, investigandas. Cum sola repræsentatio præsumi potuerit, erat videndum, an non hæcce repræsentatio ad ipsius objecti essentiam quodammodo pertineret. Investigandum erat, cuius proprietatis esset id ipsum, de quo dubitaverant Sceptici; an forte id, quod, uti non immediate cognoscendum qua objectivum, eorundem excitaverat dubia, a neglecta penderet ipsius rei, quam integrum relinquere omni ratione fuerunt coacti, Repræsentationis & in universum Subjectivi, accuratori contemplatione, atque an non objectivitas forte a Subjectivo omnem suam mutuaretur vim & significationem. — Ratio cur dubitaverit de rerum realitate Humius, in universum fuit necessitatis in Experientia explicandæ impossibilitas. Præcipue ad eam, quam in Principio Causalitatis opinabantur inesse, necessitatem attendit animum. — Unde jam istud in Experientia necessarium? Non ipsa Experientia id suppeditare potuit. Etenim ex conceptu objecti externi sequitur, ut sit hoc a meo Subjecto absolute alienum & ita mihi absolute accidentale & fortuitum. Ut sit objectum, nullo modo id a me meaque spontanea productione pendere potest, sustineatque, necesse est, ab altera parte sese mea essentia (Subjectum) absque illo optime, quo ipso commutatur illud in aliquid extra me positum at simul fortuitum. — Neque melius potuit necessitas e repræsentatione deduci, sive concipi a priori.

B

Refert

Refert sese necessitas, vi sui conceptus, ad objectum, sive constituit ipsum objectum; quomodo potest ita spontaneitas, ejus esse fundamentum & ratio? Et si possibilis esset interna quædam necessitas, quomodo posset ea de externo prædicari Fortuito? Applicatio itaque conceptus causalitatis ad objecta, impossibilitatem involvit. Si objectis adhaerat, fit mihi causalitas accidentalis, uti illa. Si in me habitet, quomodo poterit conceptus ille referre objectivitatem & necessitatem? — Res itaque ab Humio non alio explicari potuit modo, quam ut oriretur sensim, per multas repetitas ejusdem phænomeni vices, sensus necessitatis. Cumque Consuetudo ubique esset quasi præsens, eandem esse solam consuetudinem, demum non potuit ab ullo observari.

Necessitatis itaque præcipue conceptus erat, per Humianam Scepsin, summopere factus anceps. In conceptum itaque necessitatis & cum eodem æquivalentem Universalitatis, summam fixit attentionem animi Kantius. — Reperiebantur demum ab Ipso isti conceptus omnem vim & significationem e sua ad subjectum relatione mutuari. — Necessarium est aliquid solum, quatenus perspicitur esse necessarium. Eadem Universalitatis ratio. In sola hac Reflexione: non posse aliquid alio modo esse, constiunt Necessitas & Universalitas. Continent hæc, vi sui conceptus, id, ut haud umquam experiri easdem

dein possimus. — Duxit hæcce consideratio ad ideam cognitionis a priori. Quidquid itaque esset necessarium & absolute universale, erat & a priori c). Cum jam Experientia, qualem illam consi-

B 2

dera-

c) Si quæras cur adjanxerit Kantius necessitatū universitatem, uti alterum Criterium Cognitionis a priori, cum revera necessitas sola sufficere esset censenda, vel etiam universalitas sola, hanc forsan non omnino improbabilem censeas rationem. Non solum Identitas, Spatium, Tempus etc. necessitatem continent; continent eam quoque quodque singulare objectum, qua tale. Falso dici solet, non quidem Tempus & Spatium cogitatione posse tolli, sed facile hancce Mensam suis cum affectionibus, hancce Chartam etc. Tollī certe poterunt Mensa, Charta in universum; cum vero objectum factum est hocce ipsum individuum, manifestat id sese eadem, qua Tempus & Spatium, necessitate. Rationem certe non perspicimus, cur hæcce Mensa has speciales & non alias habeat proprietates, has ipsas rimas, venas etc.; at non clarius patet (quoque ex mente Kantii) ratio, cur adhæreant mihi hæ ipsæ Sensualitatis Formæ, Spatium & Tempus. Reperimus istas solum. Consideraverat forsan quodammodo Kantius, atque, ut distingueret universalem quasi necessitatem a speciali, posuit, coram necessitate, universalitatem uti Criterium cognitionis a priori. — Ceterum heic animadvertisendum est, Ernestium Gottl. Schulze in suo Aenesidemo (*Aenesidemus oder über die Fundamente der v. d. Herrn Prof. Reinhold in Jena gefierten Elem. Philos.* 1792 pag. 143) ea, de qua lo-

deravit Humius, cum suo conceptu adæquata esse non potuit (oportuit enim eandem absque subjectiva ope necessariis Legibus esse subjectam, cuius quidem externæ necessitatis possilitas ab altera parte perspici nequivit) arripuit sibi Kantius ansam inquirendi, annon necessitas, licet esset uti actio interna subjecti agnoscenda (in qua re omnem nexus causalis necessitatem posuisse videtur quoque Humius d)) necessariam ipsa relationem ad exter-

cuti sumus, in speciali determinatione necessitate demonstrationem primam superstruxisse sententiæ suæ, non esse necessitatem falli nescium characterem aprioritatis necessariorum syntheticorum Judiciorum, quorum quippe necessitas, æque ac necessitas in quoque speciali objecto, potuerit extrinsecus adscisei. Prolixum heic nimis foret immittere se in aliquam hujus rei Criticam. In universum est observandum, refutationem hujus gravissimi certe argumenti genuinam vix locum habere, quamdia *præsuppositio* aliqua adhæreat isti, quod uti necessarium agnoscitur, objecto.

- d) *Die Notwendigkeit irgend einer Wirkung, sowohl eines Körpers als eines verständigen Wesens, ist, wenn man sich genau ausdrückt, keine Eigenschaft in dem wirkenden, sondern in einem denkenden Wesen, welches die Wirkung betrachtet, und besteht hauptsächlich in der Bestimmung der Gedanken desselben, die Existenz dieser Wirkung von einem vorhergehenden Gegenstande zu folgern, --- vide in nota a) citatum Humii Librum, pag. 212.*

ternum illud Accidens haberet, & sola possibilem redderet externam, quam desiderabat Humius, necessitatem. Quod ut proprius pateret, videndum erat, quid in Principio Causalitatis, vel potius in omnibus in universum necessariis Experientiae Legibus, id ipsum esset, quod difficilem redderet agnitionem in illis ponendae veritatis. Fuit quoque Principium Identitatis a priori, cuius tamen ne ipse quidem Humius impugnavit objectivitatem sive ad experientiam applicationem e). In quanam itaque re essentialiter a

Prin-

- e) Eo minus ex Experientia derivari potest Principium Identitatis, quo certius constat, ejusdem realitatem, per aliquod ex Experientia sumtum Exemplum, ne comprobari quidem posse. Comprobaturo enim, si fieri id possit, per Experientiam dictam rem, considerantique speciale aliquod objectum (ex. gr. hancce chartam) ut, quatenus huicce competit Identitas, *experiari*, opus erit tibi, (ut ad ipsam rem, objecti secum identitatem, attendere possis) ab omnibus dati objecti qualitatibus animum abstrahere, pronutiareque solum hoc: charta est sibi ipsi æqualis. Ita autem prorsus idem enuntiasti, ac si dixisses ex. gr. Penna=Penna, Cagus=Cagus & sic porro. Si aliquid diversum haec enuntiationes continere videntur, pendet hoc ab eo, quod ad ipsam harum simul attenderis materiem, a qua oculos quasi omnino necesse erat avertisse, ut ipsa identitas retineretur. Numquam specialis alicujus objecti *experiiri* possumus Identitatem, h. e. Identitas absolute est in-experimentibilis.

Principio Identitatis differebat Causalitatís ex. gr. Principium? Hæcce demum sine dubio Reflexio Kantum duxit ad universale detegendum Judiciorum Analyticorum & Syntheticorum discrimen. Perspexit enim Kantius, prædicati ad subjectum in Judicio relationem considerans, in una classe Judiciorum, Analyticorum nomine insigniendo-rum, prædicatum sola effici repetitione ejus, quod jam continebat subjectum, in altero vero toto Judiciorum, Syntheticorum, genere de subjecto ali-iquid prorsus ab eodem diversum prædicari. Faciliis itaque erat perspectu possilitas Judiciorum Analyticorum, quæ scilicet omnia Principio Iden-titatis erant subnixa. — Neque omnia negavit Hu-mius Judicia Synthetica. Etenim primo ejus ge-neris Synthetica, quæ ex Experientia sola erant hausta, vera agnovit Humius, quia omnis ejus du-bitatio in iis solum versabatur rebus, quæ ex Ex-pe-riencia deduci nequiverunt aut quæ non e Princi-pio patuerunt Identitatis. Deinde non Judicia ne-gavit mathematica, quamvis omnia ejusmodi ad classem essent referenda Syntheticorum Judiciorum a priori. Eorum vero ideo approbavit realitatem, quod Principio soli Identitatis eadem censuit esse subiecta. — Cum vero jam Kantius Judicia quo-que mathematica, quamvis a priori ducerent origi-nem, syntheticæ deprehenderit esse naturæ; erat disquirendum, quo fundamento eorum suffulta es-set

set approbatio & quænam res iis eam, quæ Principio ex. gr. Causalitatis deesse reperiebatur, suppeditaret evidentiam. Atque heic aere constituit Kantius mathematicæ & philosophicæ cognitionis discrimen. Conciliavit nimirum mathematicorum Judiciorum evidentiam cum eorundem synthetica aprioritate ita, ut referretur quisque illico conceptus mathematicus ad Intuitionem a priori. Jam vero, ita re explicata, altera solvenda erat, æque gravis difficultatis, quæstio. Erat enim explicanda possibilitas a priori intuendi. Quam vero Intuitionis aprioricæ possibilitatem in eo comprehendit positam Kantius, quod nil aliud ea contineat intuitio ac solam Formam Sensualitatis, a priori perspiciendam uti unicam conditionem, sub qua objecta sensuum possimus intueri. — Talis directa intuitio, quæ in intuitivis mathematicis Judiciis locum obtinet, cum Causalitatis Principio & aliis quoque, quæ discursiva appellavit Kantius, Judiciis syntheticis a priori omnino desuerit, plane alia, ad horum possibilitatem e suo labyrintho eliciendam, præstruenda erat via. — Qua jam re, utpote præcipuo præsentis disquisitionis capite, enucleatus pro virium modulo consideranda paulo diutius immoremur. Facilis & brevis est definitio Judicii Synthetici a priori discursivi, quod scilicet in eodem exprimatur conjunctio duorum Conceptum diversorum; non ita facile possibilita-

tem

tem & veram indolem hujus conjunctionis demonstrare.

§. 2.

De ea, quam Judicio vindicavit Kantius, Objectivitate.

Diversorum Judiciorum Analyticorum & Syntheticorum, diversa omnino est functio. Judicium Analyticum solius cogitationis relationem ad se continet. Functio ejus est, provocare & retinere conscientiam eorum, quae jam cogitavimus. Formam solam amplectitur Cogitationis. — Functio Judicij Synthetici vero est, ipsum constituere objectum. Objectum est ipsa conjunctio (necessaria) & unitas diversarum representationum. Objectum haud est aliquod Immediatum; sic esset sola Perceptio (Wahrnehmung), multiplicitas absque ulla unitate. Conjunctio seu intima diversitatis mediatio, quam ipsam conficit Judicium, necessarius est character objecti f).

In

f) Charakterem objecti sic exhibet Kantius: *Object (aber) ist das, in dessen Begriff das Mannigfaltige einer gegebenen Anschauung vereinigt ist. Nun erfordert aber alle Vereinigung der Vorstellungen Einheit des Bewusstseyns in der Synthesis derselben. Folglich ist die Einheit des Bewusstseyns dasjenige, was allein die Beziehung der Vorstellungen auf einen Gegenstand,*

In Judicio, ubi interna sic dicta relatio locum obtinet i. e. categorico, animadvertisit recte Kantius g) ab Logicis, Judicium in universum per representationem Relationis inter duo conceptus jam male definitibus, ubi revera consistat haec Relatio, praesertim perperam factum, quod non observaverint. — Hanc determinaturus Relationem, Judicium, dicit, nihil aliud esse, ac modum, datas cognitiones ad objectivam Apperceptionis unitatem redigendi h). Quid significet hoc, ut innotescat Judicii natura, apprime utile est visu.

Repræsentat Judicii Subjectum id, quod determinabitur i. e. objectum vel potius id quod fiet objectum; Prædicatum vero ipsam ejusdem significat determinationem i. e. conceptum. Con-

C

jun-

mithin ihre objective Gültigkeit, folglich, dass sie Erkenntnisse werden, ausmacht, und worauf folglich selbst die Möglichkeit des Verstandes beruht. Kant's Critik der reinen Vernunft. Fünfte Aufl. pag. 137.

g) Pag. 141 nuperrime citati Libri.]

h) Vide pag. citatam. An in hac definitione comprehensa quoque voluerit Kantius Judicia hypothetica & disjunctiva, non bene patere videbit is, cui citatam pag. perlegere placuerit. Nobis heic id est perinde.

junctis his secum, subjecto & prædicato, adeptum est Subjectum a prædicato determinationem i. e. declarationem ejus, quid sit; & prædicatum antea vagum & in repræsentationum mundo quasi adhuc volitans, jam ad subjectum (Iudicij) relatum, fixam obtinuit objectivitatem. Cum jam ponat Kantius utrumque horum, separato etiam altero ab altero, suam habere significationem h. e. subjectum aliquid esse absque prædicato atque sua vice prædicatum aliquid absque subjecto; consistit eorum in Judicio ad se relatio solum in necessario Apperceptionis meæ modo, cum data fuerint, eadem connectendi. Convenientiam solam itaque significat Judicium repræsentationum datarum cum meæ Apperceptionis forma. In ipsa re sive empirica intuitione, in quam omnem se posuit Materiem, affirmat itaque Kantius, istas haud necessario ad se pertinere *i).*

Cur jam ita Judicium consideraverit Kantius, Materiem a Forma omnino divellens, non adeo in profundo latet ratio. Cum enim (ex mente Kantii) Intellectus non ipse quodam modo produceret multiplicitatem sive ad Judicium pertinentem diversitatem vel diremptionem, sed hæc e Sensualitatis fonte demum esset repetenda; unitas, quæ in

Judi-

i) Critik d. r. Vernunft pag. 142.

Judicio locum tenet, diversarum repræsentationum, his ipsis, qua talibus, facta est externa. Altera harum non sua ipsius vi transgressa est in alteram. Non est apud Kantum Judicium ejus naturæ, ut unitas in eo qua talis sese dirimat & ita in sui ipsius manifestationem prodeat. — Conjunctio tota quanta diversa est a conjunctis, quorum utrumque fixam atque immotam efficit qualitatem.

Cum itaque (secundum mentem Kantii) Apperceptionis unitas, per se spectata, omni careret differentia, cognitionis altero necessario Momento, atque ab altera parte Intuitio empirica suppeditaret diversitatum infinitam multitudinem, facta est Apperceptio ipsa abstracta sive formalis Relatio intuitionum. — Quod vero revera repugnat atque obsistit ipsi Apperceptionis Ideæ. Objectum enim, quale in sensuali repræsentatione immediate occurrit, in Apperceptione ideo demum evectum est ad verum Objectum — ad absolutam, concretam & completam (h. e. non ulla ratione abstractam neque imperfectam) Unitatem, quæ itaque aliunde nil potest mutuari sed, uti absolute, omnem suam determinationem h. e. omnem omnino, quæ esse possit, determinationem per se constituit, quæque eadem Unitas, uti absolute semet constituens, simul æque necessario est (concipiens, intelligens) Subjectum seu potius objectiva Subjecti & Ob-

& Objecti Unitas, quam Subjecto-Objectum vere Recentiores enuntiarunt Philosophi — ideo, inquam, quod sensualis Intuitio & Perceptio, uti data, non intellecta Subjectivitas, prorsus non adaequata sit cum Veritatis Idea. Apperceptionis Unitatis vero ad externam Multiplicitatem Perceptionis apud Kantum Relatio, ab Reflexione sola pendet subjectiva neque plenam cognitionis Unitatem efficere umquam valet, at dicit ad subjectivum sic dictum, maxime incompletum Idealismum. Apperceptionem sive puram Sui-conscientiam Objectivum ipsum i. e. Verum constituere, quamvis agnoverit Kantius; dictam tamen Apperceptionem relabi retro passus est in abstractam Subjectivitatem, quæsita extrinsecus, In Intuitione & Perceptione empirica, Cognitionis Realitate k).

Subje-

- k) Zweytens ist der Begriff als das Objectiv der Erkenntniß angegeben worden, somit als die Wahrheit. Aber auf den andern Seite wird derselbe als etwas bloss subjectives genommen, aus dem sich die Realität, unter welcher, da sie der Subjectivität gegenübergestellt wird, die Objectivität zu verstehen ist, nicht herausklauben lasse; und überhaupt wird der Begriff und das Logische für etwas nur formelles erklärt, das, weil es von dem Inhalt abstrahire, die Wahrheit nicht enthalte. Wissenschaft der subjectiven Logik, von Hegel, Nürnberg 1816. pag. 14.